

Explicaziuns tar il rapport da furmaziun

La Lescha federala davart la furmaziun professiunala prescriba en l'art. 20 che las personas responsablas dals manaschis d'emprendissadi stoppian s'engaschar per il success il meglier pussaivel per las emprendistas e per ils emprendists e ch'ellas stoppian controllar quel periodicamain. En l'Ordinaziun davart la furmaziun fundamentala professiunala, part 7, èsi fixà che la furmatura u ch'il furmatur da la professiun constateschia il stadi da furmaziun da l'emprendista u da l'emprendist ed al discutia cun ella u cun el almain ina giada per semester. L'instrument per quai è il rapport da furmaziun. Il rapport da furmaziun è pia in'obligaziun. I stuess dentant s'encleger da sasez che tut las furmaturas u che tut ils furmaturs da la professiun tractian il stadi da la scolaziun cun l'emprendista u cun l'emprendist er ordaifer il rapport da furmaziun.

Documentaziun d'emprender

Ina basa impurtanta per far il rapport da furmaziun è la documentaziun d'emprender. La documentaziun d'emprender vegn manada sistematicamain e serva sco ovra da consultaziun. Cun la documentaziun d'emprender na survegnan las furmaturas u ils furmaturs da la professiun betg mo ina survista da l'andament da la furmaziun ch'è succedi effectivamain. Ellas ed els pon er deducir da tala l'interess vi da la professiun u l'engaschament persunal da l'emprendista u da l'emprendist. En differentas professiuns dastga la documentaziun d'emprender vegnir duvrada per la part pratica da l'examen final; ella serva pia er sco basa per la procedura da qualificaziun. L'Ordinaziun da furmaziun cuntegna ils renviaments correspundents.

Furma dal rapport da furmaziun

I dat differentas furmas dal rapport da furmaziun. El po sa basar sin in attestat da lavur u sin formulars che vegnan duvrads per ils discurs da qualificaziun d'ina collavuratura u d'in collavuratur. Singulas organisaziuns dal mund professiunel mettan a disposiziun rapports da valitaziun specifics per la professiun. Il formular «Rapport da furmaziun» qua avant maun è vegnì cumpilà sin basa dals basegns da la scolaziun entaifer il manaschi. Tar il SDBB po vegnir retratg il formular neutral areguard la professiun «Rapport da furmaziun». I sa tracta d'in instrument ch'è vegnì concepì sin basa dals basegns specifics da la scolaziun entaifer il manaschi e che po vegnir surpiglià da las furmaturas e dals furmaturs da la professiun (cf. www.lv.berufsbildung.ch). Cun quest instrument vegnì empruvà dad unir sin in questunari il cumportament persunal, il cumportament da lavurar e las abilitads professiunalas.

Procedura dal discurs resp. cumposiziun dal rapport da furmaziun

Cun il formular «Rapport da furmaziun» dal SDBB vegn proponida la suandanta procedura dal discurs:

1. – 4. Cumpetenzas

I vegn constatà il stadi da furmaziun. Giuditgads vegnan aspects professiunals e metodics, ma er il cumportament en la grupp e la persuna sezza. Las cumpetenzas ch'èn necessarias per emprender las singulas professiuns vegnan enumeradas en la part 2 da l'Ordinaziun davart la furmaziun fundamentala professiunala. Sche las pretensiuns vegnan apaina ademplidas u sch'ellas vegnan ademplidas en moda insufficienta, èsi impurtant da retschertgar activamain ils motivs e d'introducir mesiras per meglierar la situaziun.

5. Documentaziun d'emprender

Il discurs è ina pussaivladad fitg buna per commentar e per giuditgar la documentaziun d'emprender.

6. Prestaziuns en scolas professiunalas ed en curs intermanaschials

Per regla vegnan tractads cun questa chaschun er l'attestat da las scolas professiunalas e las prestaziuns en ils curs intermanaschials.

7. Giudicament da la scolaziun tras l'emprendista u tras l'emprendist

Tar il rapport da furmaziun sa tracti d'ina communicaziun duala. Pervi da quai sto l'emprendista u l'emprendist survegnir la pussaivladad da pudair formular sias experientschas e sias opiniuns. Ella u el po giuditgar il manaschi e la furmatura u il furmatur da la professiun tenor las medemas cumpetenzas, tenor las qualas ella u el è vegnì giuditgà sez e po exprimer sia opiniun davart la scolaziun.

8. – 9. Finamiras

La fin da la discussiun cuminaivla vegnan fixadas las finamiras che duain vegnir cuntanschidas en la proxima perioda da scolaziun u durant il rest da la scolaziun. Uschia pon ellas vegnir examinadas a chaschun da la proxima discussiun dal rapport da furmaziun.

10. – 12. Obligaziun

L'intent central dal rapport da furmaziun è da stgaffir clerezza ed evidenza. Il discurs è ina fermada intermediara e serva a determinar la posiziun. Cun ses agid duessan problems vegnir scuvids e vias da soluziun duessan vegnir discutadas. Quai gida las partenarias u ils partenaris da discussiun a survegnir clerezza, uschia che tut las personas san tge ch'i sto vegnir fatg e tge che l'autra vart spetga. Las suttascripziuns a la fin suttastritgan il caracter liant dal rapport da furmaziun.

Renviaments per manar ils discurs

Il rapport da furmaziun cumplettescha las discussiuns pli curtas e pli lungas che vegnan tuttina fatgas avant, durant ed a la fin da singulas lavurs. Il discurs, per il qual il rapport da furmaziun è la basa, na duai betg succeder en moda spontana, mabain bain preparada e structurada.

Igl è sa cumprovà da metter a disposiziun il formular ordavant er a l'emprendista u a l'emprendist. En il senn d'in giudicament personal po ella u el reflectar en moda critica l'agen far ed ha la pussaivladad da cumparegliar sia observaziun cun in giudicament d'ina experta u d'in expert. Questa preparaziun è ina buna basa per il discurs, perquai ch'i vegnan sclerids ordavant en questa moda la premissa ed ils cuntengns. Uschia resguarda il discurs tant il giudicament personal sco er il giudicament tras terzas personas.

I n'è betg simpel da manar in tal discurs – spezialmain sch'i sa tracta da tematisar fatgs difficils – perquai che quai na tutga per regla betg tar las abilitads che vegnan pretendidas da glieud da professiun. En quest regard porschan ils uffizis chantunals da la furmaziun professiunala lur sustegn, er en furma da curs spezial. Er en il discurs davart il rapport da furmaziun pon dentant glieud da professiun sa fidar da princip da lur savida e da lur capacitads concernent la professiun. Formulars sco quel dal SDBB èn in levgiament da lavur. Ma atenziun: Mintga questunari surmaina da giuditgar ina persuna u ina chausa en moda formalistica. Pervi da quai èsi en tscherts cas necessari d'integrar ulteriurs criteris. Formulars èn mo meds auxiliars e naginas schablonas, a las qualas ils umans ston correspunder.

Cun preparar il discurs stuessan las furmaturas ed ils furmaturs da la professiun er sa metter en la posiziun da las personas giuditgadas. Ellas u els confrunteschan las emprendistas u ils emprendists cun lur percepciun e cun lur aspectativas. Las emprendistas u ils emprendists survegnan bain laud per lur prestaziuns e per lur cumportament, ston dentant er acceptar e vegnir a frida cun critica. En il discurs vegnan tschertgads ils motivs d'eventuals problems e pussaivladads per als surmuntar. Il proceder è da gener collegial. La «valur per propi» d'ina persuna na stat betg en discussiun en quest connex, mabain sias prestaziuns, sias abilitads e ses cumportament che sa refereschan a la professiun sco er la concepziun da la furmaziun fundamentala professiunala. In giudicament regular che sa basa sin observaziuns conscienziusas stgaffescha trasparenza ed avertadad e serva a tut las parts pertutgadas.